

TBMM'nin Açılışı
23 Nisan 1920

Mustafa Kemal, 23 Nisan 1920'de, Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni açtı. O gün, ulus egemenliğine dayalı yeni Türk parlamentosu-nun adı "Büyük Millet Meclisi" olarak kondu. 8 Şubat 1921'de de, "Türkiye Büyük Millet Meclisi" (TBMM) adı kalıcılık kazandı. Bu mecliste, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş temelleri atıldı.

İlk Anayasanın Kabulü
20 Ocak 1921

İlk anayasamız, dağları ve yok olan Osmanlı İmparatorluğu'nun yerine, yeni bir devletin kuruluşunu hukukten açıklayan bir eserdir. İlk iki maddesi de, "Egemenlik kayıtsız şartsız ulusundur" ve "Yürütme ve yasama yetkisi, ulusun tek ve gerçek temsilcisi olan TBMM'de toplanır" şeklindedir.

Saltanatın Kaldırılması
1 Kasım 1922

Türk ulusunun özgürlüğünü elde etmesi ve uygar ülkeler düzeyine ulaşması, Atatürk'ün amacıydı. Bu amacın gerçekleşmesi için Türk ulusunun Cumhuriyetle yönetilmesi gerekiyordu. Cumhuriyetin ilanı için de ulusal özgürlüğün önün-deki en büyük engel olan saltanat kaldırılmalıydı. TBMM, aldığı kararla saltanatı kaldırdı.

Ankara'nın Başkent Oluşu
13 Ekim 1923

İsmet Paşa ve 13 arkadaşı, Türkiye devletinin idaresinin Ankara'dan yapılmasını önerdi. Bu önerge, 13 Ekim 1923'te Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce onaylandı. Atatürk, Anadolu'nun ortasındaki bu tozlu kasabadan, modern bir başkent yaratılmasını istedi. Tıpkı Türkiye'nin yoktan var edildiği gibi.

Cumhuriyet'in İlanı
29 Ekim 1923

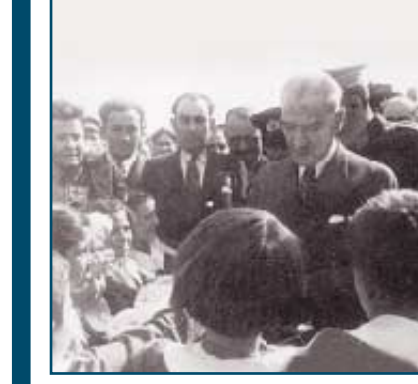
Cumhuriyet, aklın ve bilimin üstünlüğüne dayalı bir yaşam biçimidir. Tarih'in en önemli dönüm noktalarından biri olan Türkiye Cumhuriyeti'nin ilanıyla, özgürlük, demokrasi ve çağdaşlık gibi kavramlar Türk ulusuna yeni bir dönemin kapılarını açtı. Ülkemiz, yeniden bilim, kültür ve sanat ülkesi olma yoluna girdi.

Halifeliğin Kaldırılması
3 Mart 1924

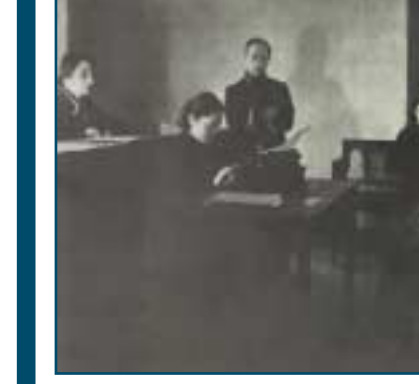
Atatürk, Türk ulusunun özgürlüğünü ve cumhuriyeti engelleyecek her şeyi ortadan kaldırdı. O yıllarda Türkiye'nin tüm düşmanları, işbirliği yapıyorlar; bu uğraşlarında da halifeliği ve dini kullanıyorlardı. 3 Mart 1924'te, Meclis kararıyla, hilafet kaldırıldı.

Öğretim Birliği Kanunu
3 Mart 1924

Öğretim Birliği Kanunu'yla, medrese, mektep, azınlık ve yabancı okulları adı altındaki bölünmüşlüğe son verildi. Bilim ve öğretim kurumlarının tümü Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlandı. Böylece, laik, çağdaş, akılcı ve özgür eğitimin temelleri atıldı. Ulusal kültür birliği sağlandı.

Çağdaş Hukuk Düzeni
8 Nisan 1924

Din temelli şeriat mahkemelerine son verilerek modern dünyanın uyguladığı hukuk ve adalet düzenine geçildi. 17 Şubat 1926'dan sonra da, hukuki kararları özgür mahkemeler ve hâkimler, çağdaş hukuk anlayışının gerektirdiği laik hukuk düzeni temelinde almaya başladılar.

Şapka Kanunu
25 Kasım 1925

Osmanlı İmparatorluğu döneminde, erkekler başlarına sarık, fes, külah ve kalpak gibi başlıklar takarlardı. Atatürk, çağdaşlaşmanın bir bütün olduğunu düşündüğünden, çağdaş biçimde giyinilmesini istiyordu. İlk adım olarak Şapka Kanunu, 25 Kasım 1925'te TBMM'de kabul edildi.

Tekke, Türbe ve Zaviyelere Son
30 Kasım 1925

Tarikatlerin başlarındaki bazı şeyhler, halkı hükümete karşı ayaklanmaya kıskırtıyordu. Atatürk, bu gerici topluluğun ülkemiz insanlarına zarar vereceğini öngördü ve karşıt düşüncelerini şöyle açıkladı: "Biz medeniyetin ilim ve fenninden kuvvet alıyoruz, ona göre yürüyoruz. Başka bir şey tanımıyoruz..."

Takvim ve Saat Kanunu
26 Aralık 1925

Çağdaşlaşmak ve uluslararası ilişkileri kolaylaş-tırmak için takvim ve saatin de değiştirilmesi gerekiyordu. Hicri ve Rumi takvim bırakılarak Miladi takvim kabul edildi. Güneşin batışına göre ayarlanan saat yerine, çağdaş dünyanın kullandığı saat sistemi kabul edildi. 20 Mayıs 1928'de de uluslararası rakamlar kabul edildi.

Çağdaş Türk Kadını
17 Şubat 1926

"Çarşaf içinde, peçe altında ve kafes arkasındaki Türk kadını artık tarihte kaldı" diyen Atatürk, 1926 yılından başlayarak, Türk kadınına toplumsal ve siyasal haklarına kavuşturdu. Kadınlar, Medeni Kanunun kabulüyle, toplumsal haklarını aldılar. 5 Aralık 1934'te de milletvekili seçme ve seçilme hakkını elde ettiler.

Kabotaj Kanunu
1 Temmuz 1926

18. yüzyılın başlarında, kapitülasyonların verdiği haklara dayanarak yabancı ülkeler tüm ticaret yaşamını ele geçirmişlerdi. Kabotaj kanunuyla, Avrupa ülkelerinin, ülkemizin deniz ticaretindeki egemenlikleri ortadan kalktı. Limanlarımız arasında gemi işletmeciliği Türk vatandaşlarına açıldı; böylece deniz ticaretimiz gelişti.

Nüfus Sayımı
28 Ekim 1927

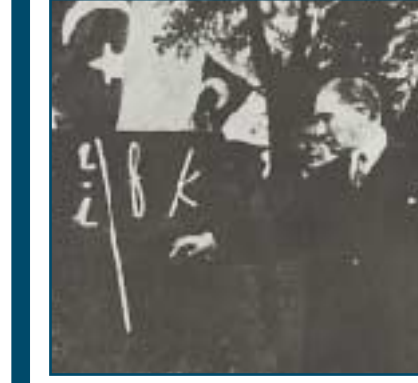
Cumhuriyetin ilanından sonra, Türkiye'nin en önemli gereksinimlerden biri, ülkenin nüfusu ve bu nüfusun sosyal ve ekonomik niteliklerinin bilinmesiydi. Bu amaçlarla ilk kez 1927'de genel nüfus sayımı yapıldı ve nüfusumuzun 13. 648. 270 olduğu saptandı.

Harf Devrimi
1 Kasım 1928

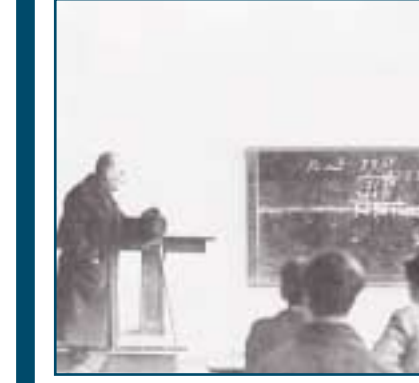
Yazı dilinde kullanılan Arap harflerinin yerine Türk harflerinin alınmasını sağlayan Harf Devrimi, okur-yazarlığı yaygınlaştırmak ve cehaleti kısa zamanda gidermek için yapıldı. Atatürk'ün emriyle bir komisyon kurulup yeni Türk alfabesi hazırlandı. Böylece Türk ulusu da çağdaş dünyanın kullandığı yazıyı kullanmaya başladı.

Başöğretmen Atatürk
24 Kasım 1928

Latin alfabesinin kabulüne ilişkin kanun, TBMM tarafından onaylandıktan sonra, halkımıza okuma yazma öğretmek üzere, 1 Ocak 1929'da "Millet Mektepleri" açıldı. Atatürk, "Millet Mektepleri Başöğretmeni" ilan edildi. Başöğret-men, yurt gezilerine çıkıp, kara tahta başında yeni Türk harflerini vatandaşlarına öğretti.

Ölçüler Kanunu
26 Mart 1931

Arşın, endaze, okka, çeki gibi miktarı değişken olan eski ölçüler kaldırıldı ve çağdaş ulusların kullandıkları metre, kilogram ve litre, ölçü birimleri olarak kabul edildi. Böylece, ülkede ağır-lık, uzunluk ve hacim ölçülerinde tek bir sistem uygulanmaya başlandı. Bu uygulama, uluslararası ticari ilişkilerdeki karmaşıya da son verdi.

Halkevleri Açıldı
19 Şubat 1932

Ulusumuzu yeni amaçlar etrafında toplamak, kültür ve düşünce birliğini sağlamak, Atatürk devrimlerinin benimsenmesini gerçekleştirmek, kültür atılımı yapmak, kır-kent ve köylü-aydın ikiliğini ortadan kaldırmak amaçlarıyla halkevleri kuruldu. İlk halkevi, 19 Şubat 1932'de Ankara'da açıldı.

Tarih Devrimi
12 Nisan 1931

Türk tarihinin bilimsel bir bakış açısıyla incelenmesi gerekiyordu. Böylece hem Türk tarihi aydınlanacak, hem de dünyanın Türkler hakkındaki yanlış düşünceleri düzeltilecekti. İlk olarak, Türk tarihi üzerinde araştırma yapmak üzere "Türk Tarih Tetkik Cemiyeti" kuruldu. Bu cemiyetin adı, sonra "Türk Tarih Kurumu" oldu.

Dil Devrimi
12 Temmuz 1932

Osmanlı Türkçesi, Arapça ve Farsça'nın söz ve kullarıyla karma bir dil haline gelmişti. Bu, Türkçe'nin hem bilim dili, hem de ulusal dil olmasına engeldi. Atatürk, bu sorunların giderilmesi için, "Türk Dil Tetkik Cemiyeti"nin kurulmasını sağladı. Daha sonra bu kurumun adı "Türk Dil Kurumu" oldu.

Ankara Devlet Konservatuarı
Ekim 1936

Atatürk, Türk toplumunun tutuculuktan kurtulup, özgür düşünceye yönelmesinde bilim, kültür ve sanatın önemli olduğunu biliyordu. Ekim 1936'da, Ankara Devlet Konservatuarı, yaratıcı ve seslen-dirici sanatçılar yetiştirmek üzere açıldı. Burada Türkiye'nin gereksinin duyduğu müzik, tiyatro, opera, bale sanatçıları yetiştirmeye başladı.

İlk Çağdaş Üniversite
31 Mayıs 1933

Ülkemizde ilk çağdaş üniversite, batıdaki ilk örneğinden ancak 800 yıl sonra kurulabildi. İsviçreli profesör Albert Malche'nin hazırladığı, 31 Mayıs 1932 tarihli raporun ardından 1933'te Üniversite Reformu yapıldı. Bu sayıyla, ülkemizin ilk çağdaş üniversitesi olan İstanbul Üniversitesi, 18 Kasım 1933'te öğretime açıldı.

Soyadı Kanunu
21 Haziran 1934

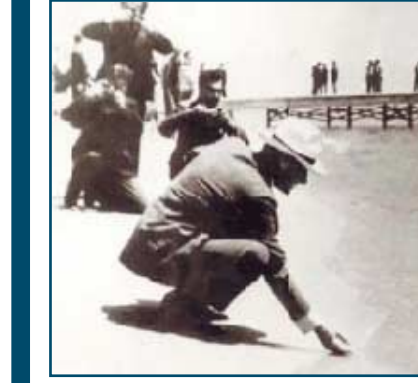
Osmanlı İmparatorluğu döneminde kişilerin soyadları yoktu. Toplumsal konularda ve nüfus işlerinde karışıklığa yol açan bu durumu çözmek için Soyadı Kanunu çıkarıldı. Bu kanunla kişiler, kendi adlarından başka bir de Türkçe soyadı aldılar. Mustafa Kemal de, Türk-lerin atası anlamına gelen Atatürk soyadını aldı.

Lakâp ve Unvanlara Son
26 Kasım 1934

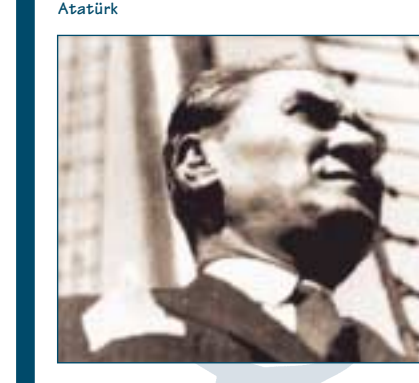
Ağa, hacı, hafız, hoca, molla, efendi, bey, beyefendi, paşa, hanım, hanımefendi, hazret-leri, gibi lakâp ve unvanlar; savaş madalyası dışındaki madalya ve nişanlar kaldırıldı. Ayrıca, 3 Aralık 1934'te, din adamlarının, hangi dinden olurlarsa olsun, ibadet yerleri ve ayınlar dışında dini giysi taşımaları yasaklandı.

Tatil Günleri
27 Mayıs 1935

Hafta tatili cuma yerine pazar günü olarak belirlendi. Resmi bayramlardan 30 Ağustos Zafer Bayramı ve 23 Nisan Ulusal Egemenlik Bayramının olduğu günler tatil ilan edildi. Atatürk Ulusal Egemenlik Bayramını daha sonra çocuklara armağan etti. 20 Haziran 1938'deyse, 19 Mayıs, Gençlik ve Spor Bayramı olarak kabul edildi.

Atatürk ve Devrimleri

Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin te-melinde iki ana düşünce yer alır: Her konuda bi-limsel düşünebilmek ve demokratik yönetim. Dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün ku-rum ve kuruluşlarında "Yaşamda en doğru yol gösterici bilimdir" ve "Egemenlik kayıtsız şartsız ulusundur" ilkeleri geçerlidir.

Atatürk ve Devrimleri

Bilim
Bilim, herhangi bir alanda belli yöntemlerle to-planmış düzenli bilgiler demektir. Bu bilgiler, olay-ların gözlenmesi, ölçülmesi ve deneyler yoluyla toplanır. Bilim gerçeği arar, olaylar arasında de-ğişmez ilişkiler bulmaya çalışır. Ulaştığı sonuçlar nesnel, geçerli ve evrenseldir. Atatürk, bir dev-letin ancak bilimin aydınlığında yönetilebilece-ğini bildiğinden "Yaşamda en doğru yol göste-rici bilimdir" demiş ve bu düşüncesini devrimle-rine yansıtmıştır.

Demokrasi
Türkiye Cumhuriyeti demokrasiyle yönetilir. Demokrasi için laiklik, hukuka uygunluk, insanlar arasında dil, din, mezhep, ırk ve cinsiyet ayrımı gözetmeksizin eşitlik, uluslararası ilişkilerde öz-gürlük temel öğelerdir. Atatürk, demokrasiye olan bağlılığını, "Egemenlik kayıtsız şartsız ulu-sundur" diyerek belirtmiştir.